

El 2012 ha estat un any sec i càlid a gairebé tot Catalunya.

- Segons el Servei Meteorològic de Catalunya, la precipitació acumulada al llarg de l'any 2012 ha estat inferior a la mitjana climàtica a pràcticament tot el país, especialment a les comarques del nord-est.
- Pel que fa a la temperatura, el 2012 ha estat un any càlid¹ a la majoria de comarques, sobretot a les de la Catalunya Central i al Prepirineu.

Temperatura

La temperatura mitjana de l'any 2012 (figura 1) ha estat superior a la mitjana climàtica arreu del país, de manera que es pot considerar un any càlid en conjunt, especialment a la Catalunya Central, al Prepirineu i en punts del litoral central i interior de les Terres de l'Ebre. D'altra banda, en algunes zones l'any ha estat termomètricament normal, com ara a bona part del Pirineu, a la Costa Brava, en algunes zones de la depressió Central i en punts aïllats del litoral i prelitoral.

En qualsevol cas, ha estat un any menys càlid que l'anterior, el 2011, que va ser un dels més càlids que s'han enregistrat a Catalunya, juntament amb el 2009, 2006 i 2003.

La temperatura mitjana anual ha superat els 16 °C als indrets típicament més càlids del país, com són el centre i sud de la franja litoral, així com el fons de la Ribera d'Ebre. Tal i com és habitual, la temperatura mitjana anual més alta de totes les estacions de la

¹ Els valors mitjans climàtics que s'han utilitzat s'han extret de:

Martín-Vide, J.; Raso Nadal, J.M. (2008): *Atles climàtic de Catalunya*. Període 1961-1990.

Al llarg de tot l'informe, s'expressen la temperatura (T) en graus Celsius (°C) i les quantitats de precipitació (PPT) en mil·límetres, mm, unitat equivalent a litres per metre quadrat.

Quan s'efectua la comparació entre la precipitació acumulada i la temperatura mitjana i els seus corresponents valors mitjans climàtics¹, s'adopten els criteris següents:

Qualificació	PPT total registrada respecte de la mitjana climàtica	Qualificació	Diferència entre la temperatura mitjana i la mitjana climàtica
Molt sec	< 30%	Molt càlid	≥ +3 °C
Sec	Entre 30% i 90%	Càlid	Entre +3 °C i +0,5 °C
Normal	Entre 90% i 110%	Normal	Entre +0,5 °C i -0,5 °C
Plujós	Entre 110% i 190%	Fred	Entre -0,5 °C i -3 °C
Molt plujós	> 190%	Molt fred	≤ -3 °C

■ Nota del butlletí climàtic anual de 2012 ■

XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques) ha estat la de Barcelona – el Raval. Aquest fet es pot atribuir a l'elevada temperatura nocturna que provoca l'illa de calor urbana.

Pel que fa a les zones amb una temperatura mitjana més baixa, ha estat inferior als 10 °C al Pirineu i a les parts més altes del Montseny i del massís dels Ports.

Respecte a la mitjana climàtica del període 1961-90, l'anomalia de temperatura de l'any 2012 ha estat propera o inferior a +1,0 °C a la majoria de comarques, de manera que cal parlar d'un any càlid, però amb anomalies moderades. Les més importants, superiors a +1,0 °C, s'han enregistrat en zones elevades del Prepirineu, Catalunya Central i fins i tot del prelitoral, a més a més del centre de la ciutat de Barcelona. En canvi, la temperatura mitjana ha estat molt semblant a la mitjana climàtica a les cotes més altes del Pirineu i en punts del litoral.

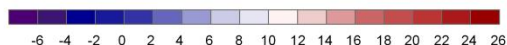
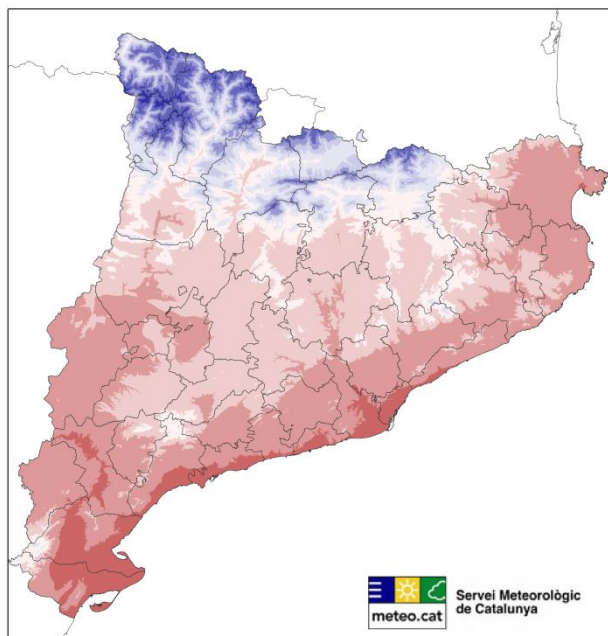
Figura 1:

Mapes de temperatura mitjana de l'any 2012 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques), gestionada pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de temperatura si no es disposa del 80% de totes les dades mensuals.

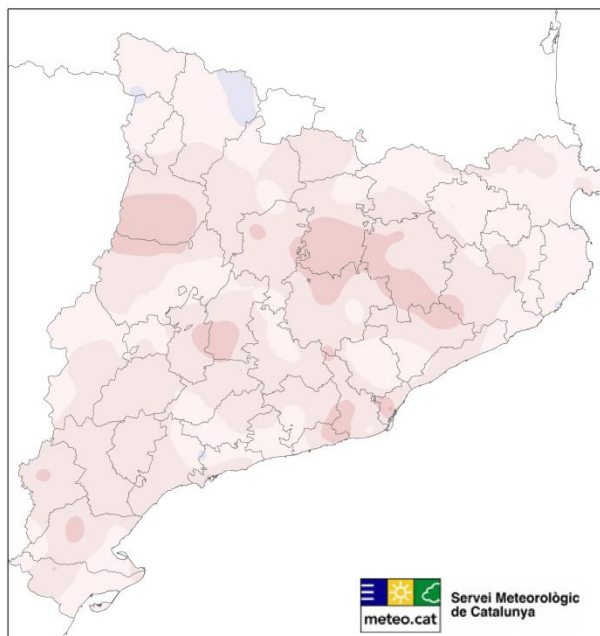
TEMPERATURA MITJANA ANUAL (°C)

ANY 2012

DIFERÈNCIA (°C) ENTRE LA TEMP. MITJANA ANUAL I LA CLIMÀTICA

ANY 2012

■ Nota del butlletí climàtic anual de 2012 ■**Precipitació**

Pel que fa a la precipitació (figura 2), el 2012 ha estat un any sec a pràcticament tot el país, especialment a les comarques del nord-est i al nord del Pallars Jussà. En canvi, ha resultat fins i tot plujós a l'extrem nord del Pallars Sobirà.

Les quantitats de precipitació que s'han acumulat al llarg del 2012 mostren la gran variabilitat de la pluviometria a Catalunya. Com és habitual, les més escasses corresponen a les comarques de ponent, especialment en alguns punts del pla de Lleida i a l'extrem occidental de la Ribera d'Ebre, on s'han acumulat menys de 300 mm. A banda de les comarques de ponent, la precipitació també ha estat molt escassa, inferior als 400 mm, en punts del Bages, de l'Alt Camp, del Vallès Occidental, a la part més oriental del delta de l'Ebre i a la desembocadura de la Tordera.

A l'altre extrem, la precipitació acumulada al llarg de l'any ha superat els 1.000 mm en alguns sectors d'alta muntanya del Pirineu, amb registres de fins a més de 1.400 mm a les zones més altes del Pallars Sobirà. Fora de l'àmbit de l'alta muntanya pirinenca, només s'han superat els 800 mm en algunes valls de la mateixa serralada, com ara a la Val d'Aran, en punts del Berguedà i al massís dels Ports. En alguns dels sectors típicament més plujosos del país, com ara gran part del Ripollès, la Garrotxa o el massís del Montseny, la precipitació acumulada s'ha situat entre els 600 i els 800 mm, essent clarament inferior a l'habitual. En aquestes zones, els registres del 2012 contrasten fortament amb els de l'any anterior, ja que en alguns casos el 2011 va arribar a ploure el doble que el 2012.

Els dèficits pluviomètrics més importants, amb una precipitació acumulada que s'ha situat entre el 50 i el 70% de la mitjana climàtica, corresponen a molts sectors del nord-est del país, així com al nord del Pallars Jussà, a l'extrem oriental del delta de l'Ebre i en alguns sectors de la Catalunya Central i del prelitoral central. Llevat d'aquests indrets on l'any ha resultat especialment sec, la precipitació acumulada s'ha situat entre el 70 i el 90% de la mitjana climàtica a la major part del país.

Com a excepcions, la precipitació acumulada ha resultat propera a la mitjana climàtica a l'extrem occidental de les comarques de ponent, al Baix Camp, al massís del Garraf, al centre del Berguedà i a les parts més altes del Pirineu occidental. Dins d'aquest últim sector, l'any 2012 ha resultat fins i tot plujós a l'extrem nord del Pallars Sobirà.

En termes de conques hidrogràfiques, l'any ha estat especialment sec a les conques del Ter i del Llobregat, mentre que el dèficit pluviomètric ha estat menor a les conques del Segre i l'Ebre. De totes maneres, cal tenir en compte que en aquests últims sectors l'any 2011 ja havia estat sec en conjunt, al contrari de la meitat est del país, on el 2011 va ser plujós.

Pel que fa a distribució de la precipitació al llarg de l'any, només el novembre va ser plujós arreu del país, mentre que l'abril també va ser-ho a la majoria de comarques.

■ Nota del butlletí climàtic anual de 2012 ■

D'altra banda, els mesos de gener, febrer, maig, juny, agost, novembre i desembre van ser secs o molt secs en conjunt.

Finalment, en relació a l'excepcionalitat de la precipitació recollida al llarg de l'any 2012, cal destacar que a la major part del país són encara força recents els anys en què la precipitació va ser inferior. Segons la zona, serien els anys 2011, 2009, 2007 o 2006. De totes maneres, en alguns sectors de comarques com la Garrotxa, el Pla de l'Estany o Osona, així com en punts del Bages, del Baix Llobregat, del Vallès Occidental o del massís del Montseny cal retrocedir més de 10 anys o fins i tot algunes dècades per trobar anys més secs que el 2012.

Destaca el cas de Banyoles (el Pla de l'Estany), on l'estació de la XEMA ha recollit 519,1 mm al llarg del 2012. La precipitació anual d'aquest municipi no era tan baixa d'ençà de l'any 1973, quan va ser de 442 mm.

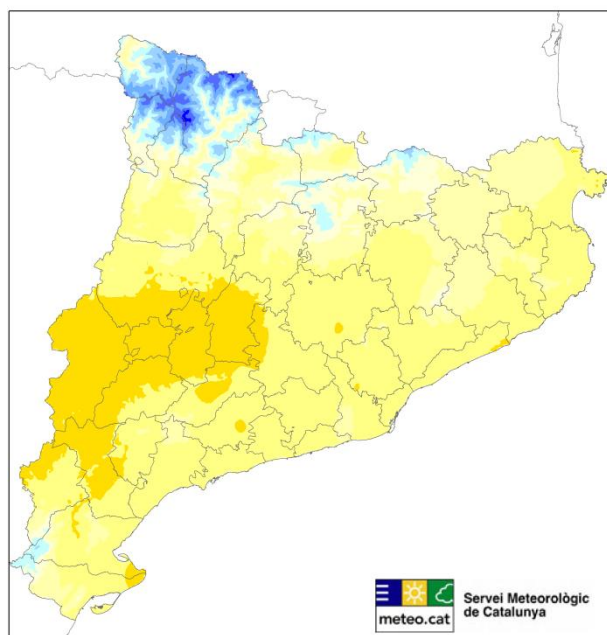
Figura 2:

Mapes de precipitació acumulada durant l'any 2012 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades d'estacions automàtiques gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya. No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta estació.

PRECIPITACIÓ ACUMULADA (mm)

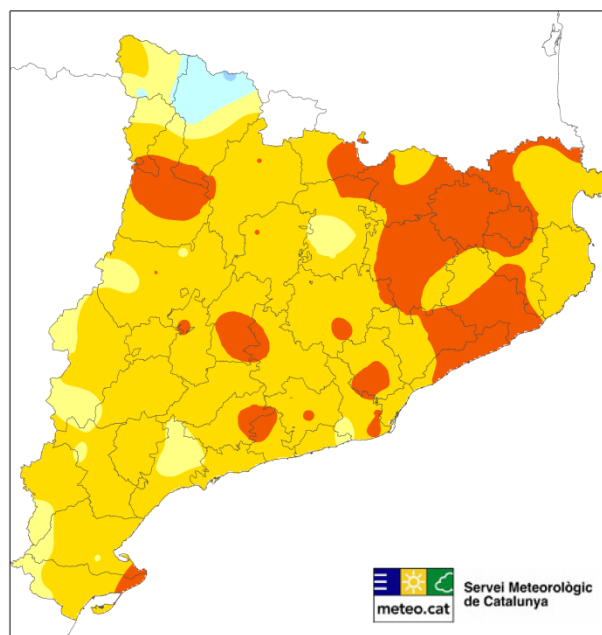
ANY 2012

100 250 400 550 700 850 1000 1150 1300 1450

% PRECIPITACIÓ ACUMULADA RESPECTE DE LA MITJANA CLIMÀTICA

ANY 2012

0 30 50 70 90 110 130 150 170 190

Evolució històrica de la temperatura i la precipitació anual a l'Observatori de l'Ebre i a l'Observatori Fabra

A continuació s'analitza l'evolució històrica de la temperatura i la precipitació a partir de les dades de l'Observatori de l'Ebre² i de l'Observatori Fabra,³ dos observatoris de Catalunya que disposen de sèries històriques amb dades que es remunten a l'inici del segle XX. La sèrie de l'Observatori de l'Ebre, situat a Roquetes (el Baix Ebre), s'inicia el juliol de l'any 1905, mentre que la de l'Observatori Fabra, situat a Barcelona (Barcelonès), ho fa l'agost del 1913.

Pel que fa a la temperatura, l'any 2012 (figura 3) ha estat càlid als observatoris de l'Ebre i Fabra, amb anomalies lleugerament superiors a +1 °C en ambdós casos. De totes maneres, no ha estat un any tan càlid com ho havien estat els anys 2011, 2009, 2006 o 2003.

A l'Observatori de l'Ebre, la temperatura mitjana del 2012 ha estat de 18,2 °C. Aquest valor suposa una anomalia de +1,3 °C respecte la mitjana climàtica del període 1961-90. És un registre mig grau inferior al valor més alt de la sèrie, que es va assolir l'any 2011, amb 18,7 °C de temperatura mitjana.

A l'Observatori Fabra, la temperatura mitjana del 2012 ha estat de 16,1 °C. En aquest cas, l'anomalia és de +1,2 °C respecte la mitjana climàtica del període 1961-90 i també queda mig grau per sota de l'any més càlid de la sèrie, en aquest cas assolit el 2006.

Pel que fa a la precipitació, i seguint el comportament general que s'ha observat arreu del país, l'any 2012 (figura 4) ha resultat sec als Observatoris de l'Ebre i Fabra.

A l'Observatori de l'Ebre, la precipitació recollida al llarg del 2012 ha estat de 477,7 mm. Aquesta quantitat suposa un dèficit pluviomètric del 15% respecte la mitjana climàtica del període 1961-1990. Amb el 2012 ja són quatre els anys consecutius en què la precipitació ha estat inferior a la mitjana climàtica en aquest observatori.

Pel que fa a l'Observatori Fabra, s'hi han recollit 479,5 mm, un valor que és un 25% inferior a la precipitació mitjana del període climàtic de referència 1961-90. En aquest observatori, la precipitació del 2012 contrasta fortament amb la del 2011, que havia estat plujós, mentre que cal retrocedir fins l'any 2006 (447,6 mm) per trobar un any encara més sec.

² <http://www.obsebre.es>

³ <http://www.fabra.cat>

Figura 3:

Evolució de l'anomalia de la temperatura mitjana anual a l'Observatori de l'Ebre (1906-2012) i a l'Observatori Fabra (1914-2012)

Les anomalies s'expressen respecte la temperatura mitjana anual pel període 1961-90.

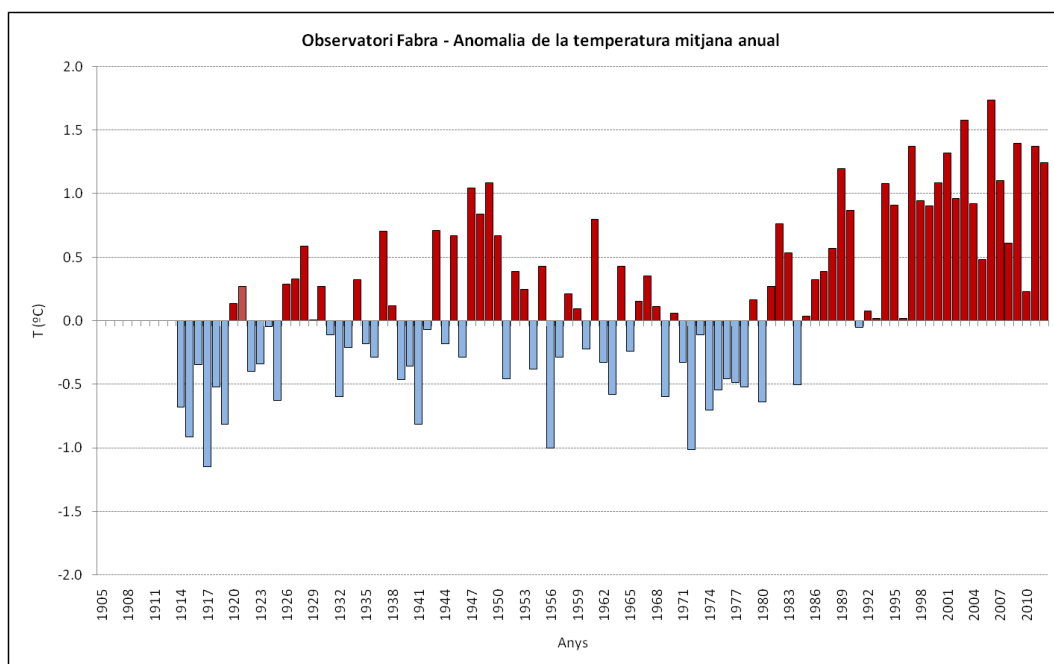
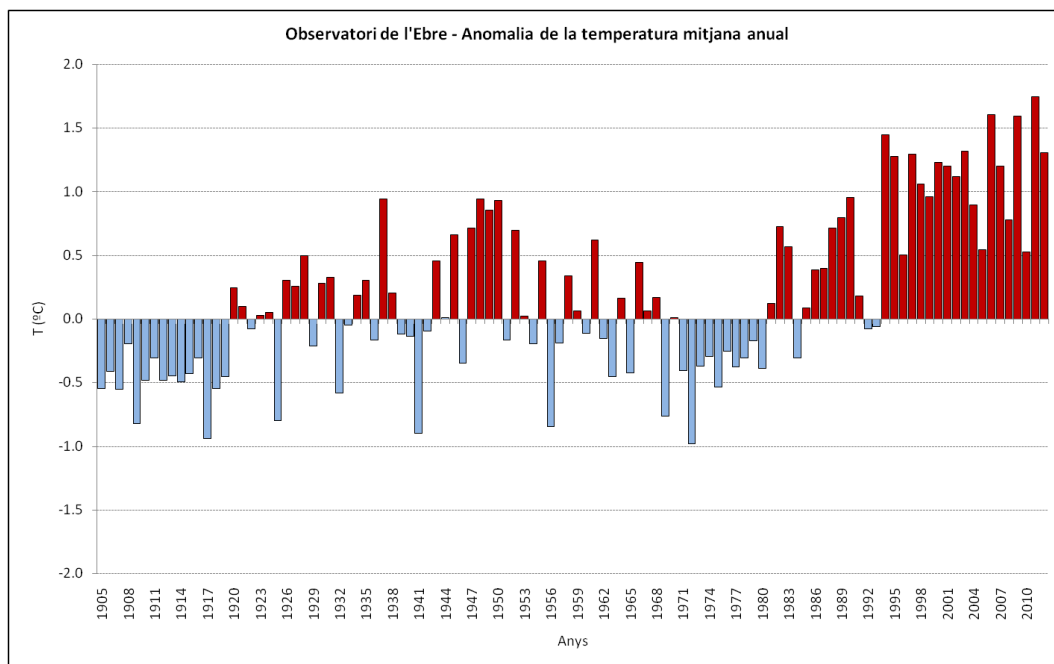
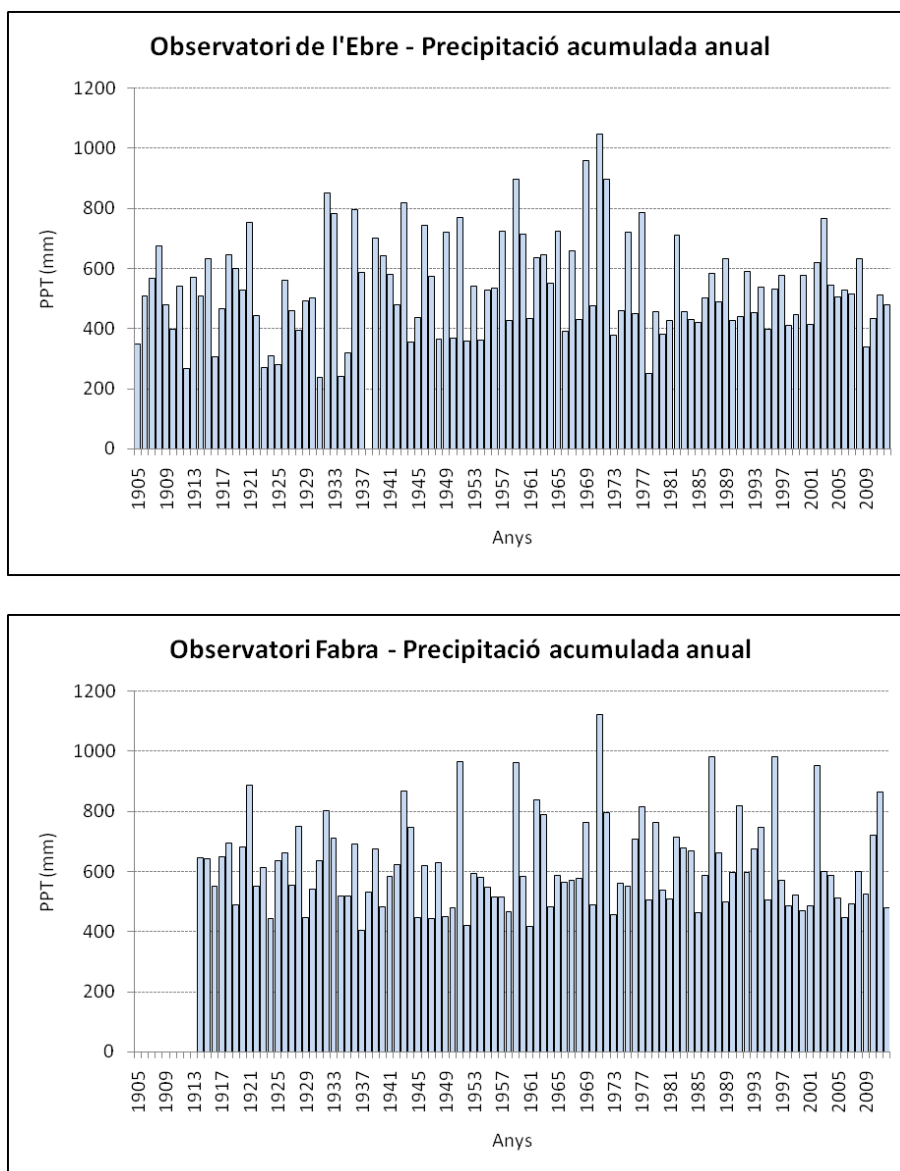

Figura 4:

Evolució de la precipitació anual a l'Observatori de l'Ebre (1906-2012) i a l'Observatori Fabra (1914-2012).

L'Observatori de l'Ebre no disposa de dades corresponents a 1938; per això la gràfica queda interrompuda durant aquell any.

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí anual definitiu durant el mes de febrer de 2013. Més informació a www.meteo.cat a les xarxes socials [facebook.com/meteocat](https://www.facebook.com/meteocat) i [@meteoCAT](https://twitter.com/meteocat)

3 de gener de 2013